

Ölenlerimizi unutmayalım

İzmir’den Katre rumuzlu okuyucumuz: “Cuma günleri ölü insanın ruhunun evine geldiği ve âilesinin onun rûhuna okuduğu âyetleri işittiği ve haberdar olduğuna dâir sahih rivâyetler var mıdır?”

Kabirde hayat vardır. Ölenlerimiz yaşıyorlar. Yalnızca cisim gömleğinden soyulmuşlardır. Rûhları hayattadır, bâkîdirler, hissederler, duyarlar, görürler, üzülrler ve sevinirler. Onlara gönderdiklerimiz ve bağışladıklarımız takdim edilir, onların feyizleri bize getirilir. Biz hissetmesek de. Onlar bizden uzakta değildirler. Sadece perde ötesindedirler. Biz onları görmüyoruz diye sakın onları unutmayalım.

Kabir ziyareti sünnettir. Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm) önceleri hurafelere mesnet teşkil etmesin diye kabir ziyaretini yasaklamışsa da, daha sonra, ölümlere duâ edilmesi ve ölümden ibret alınması hikmetlerine binâen bu yasağı kaldırmış ve kabir ziyaretini teşvik etmiştir. Bizzat kendisi de kabir ziyaretlerinde bulunmuştur.

Muhterem annesinin kabrini ziyaret ettiği, duâ ettiği ve hislenerek gözyaşları döktüğü çok vaki olmuştur.

İbni Ebî Melike diyor ki: “Hz. Âişe’yi (ra) mezarlıktan dönerken gördüm.

“Nereden geliyorsun?” diye sorduğumda Hz. Aişe (ra):

“Kardeşim Abdurrahman’ın kabrini ziyaretten dönüyorum” dedi.

“Resulullah (asm) mezar ziyaretini menetmedi mi?” diye sordum. Mü’minlerin annesi (ra):

“Evet!” dedi, “Fakat sonradan bu yasağı kaldırdı.”

Kabir ziyaretinin belli başlı bir zamanı yoktur. Mezarlıklar her zaman ziyaret edilebilir ve oradaki ölmüş ehl-i îmana duâlar gönderilebilir. Cuma ve Arefe günleri ölümlere duâ okumanın daha faziletli olduğuna dair rivayetler vardır. Fakat mutlaka her Cuma günü eve gelir ve bizim okuduğumuzu ancak Cuma günleri alır tarzında bir sınırlandırma ve sınıflandırma yoktur.

Resulullah'ın (asm) beyanına göre, kabir ziyaretinde mühim maksatlar vardır. Ebû Zerr'in (ra) rivayetinde Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm) şöyle buyurmuştur: "Mezarları ziyaret et ki, âhireti hatırlayasın! Ölüleri yıka! Çünkü düşmüş bedenle uğraşmak insana öğüttür. Cenaze namazını kıl ki, kalbine hüznü getirsin. Hüzünlü insanlar Allah'ın himayesindedir."1

Kur'ân'da "geçmiş insanlar" için yapılan duâ örneği vardır: "Onlardan sonra gelenler: 'Rabbimiz! Bizi ve bizden önce îmanla geçmiş olan kardeşlerimizi bağışla!...' derler."2

Yine bir hadis-i şerifte Resulullah (asm), "İnsanoğlu öldüğünde ameli kesilir. Ancak üç şey müstesna: Sadaka-i cariyeye (akan, kesilmeyen sadaka), kendisinden faydalanılan ilim ve kendisine duâ eden sâlih bir evlât (bırakırsa amel defteri kapanmaz; bu hayır ve duânın sevabı gelmeye devam eder.)"3

Buraya kadar aldığımız âyet ve hadislerin ışığında diyebiliriz ki, ölenlerimize duâlarımız ulaşır, üstelik ölenlerimize duâ etmek sünnettir. Bu ameli, Kur'ân da teşvik eder. Hz. Üstad Bedüzzaman (ra) ölenlerimize duâ meselesini, akla bir kapı açarak şöyle îzah eder: Ağzımızdan çıkan kelimelerin her biri, nasıl ki havanın her bir zerresince teksir edilir ve zerreten zerrete ânında ulaştırılır. Meselâ radyo vasıtasıyla bir ezan okunsa bütün dünya aynı sesi, aynı ses tonuyla işitir.

Ve, elinizdeki lambanın mukabiline binlerce ayna tutsanız, her bir aynaya tam bir ışık, tam bir nur eksiksiz, tecezzîsiz, bölünmeden girer. Öyleyse, Cenâb-ı Hakk'ın, dünyamızda insanlar arası ilişkilerde "maddî havaya" verdiği vazifeyi, ölenlerimiz ile aramızdaki irtibatı sağlamak üzere mânevî âlemde "mânevî havaya" da vermiş olması, gayet mâkuldür. Ve duâlarımızın, ölenlerimizin tamamına bağışladığımızda, hepsine eksiksiz, bölünmeden götürülüp takdim olunması, aklen dahi kabul edilebilir bir gerçektir.4

Öyleyse kabirlerde yakınlarımıza duâ ederken, diğer ehl-i îmanı da duâlarımızın kapsamına almalı; hiçbir ehl-i îmanı duâlarımızdan nasipsiz bırakmamalıyız.

Yakınlarımızın ölümü durumunda onlara duâ göndermek, onlara gönderebileceğimiz en iyi hediyelerdendir.

Onlar duâlarımızdan hissedar oluyorlar ve istifade ediyorlar.

Ancak halk arasında yanlış ve mesnetsiz bir uygulamayla, kırkinci veya elli ikinci gecelerde pahalı bir merasim düzenlemek ve bu merasimde parayla Kur'ân ve mevlit okutmak, âdet ve alışkanlıklarımızı tatmin etmiş olmanın ötesinde hiçbir faydası

olmayan, Kur'ân ve sünnette de yeri olmayan davranışlardır. Lükse ve riyaya kaçıldığında, gûnahtan bile uzak değildir.

Onun adına ziyafet verilecekse, fakir fukara gözetilmek şartıyla ailenin maddeten müsait olduğu her zaman bu yapılabilir ve yapılmalıdır.

Ölenlerimize göndereceğimiz birer Fatihamız varsa, bunu kırkinci veya elli ikinci gecelerin inhisarından ve tekelinden kurtarmalıyız. Dilimiz döndüğü kadar her zaman onlara duâ yapmamız, en makbul olanıdır.

Dipnotlar:

- 1- İbni Ebi'd-Dünyâ;
- 2- Haşir Sûresi/Ayet:10;
- 3- Tirmizî, Nesaî, Ebu Davud;
- 4- Bedüzzaman Saîd Nursî, Şuâlar, Yeni Asya Neş., S.589.